

Průběžná zpráva k projektu

(za období 1. 1. – 31. 12. 2025)

Interreg

Kofinanciert von
der Europäischen Union
Spolufinancováno
Evropskou unií

Sachsen – Tschechien | Česko – Sasko

Nachbarsprache von Anfang an Jazyk sousedů od začátku

Informationen zum Projekt / Informace k projektu

Hauptziel des Projektes:	Hlavní cíl projektu:
Nachbarsprachige Bildung (alltagsintegriertes Sprachbad) in Kitas sowie Aufbau und Etablierung von Kita- Netzwerken	Vzdělávání jazyka sousedů (jazyková koupel integrovaná do každodenních aktivit) v MŠ a rozvoj a upevňování partnerství mezi mateřskými školami
Leadpartner:	Vedoucí partner:
EUREGIO EGRENSIS AG Sachsen/Thüringen e.V.	
Projektpartner:	Projektoví partneři:
- Euroregion Erzgebirge e.V. - Euroregion Neisse e. V. - Kommunalgemeinschaft Euroregion OE/OE e.V. - Landkreis Görlitz/Landesstelle Nachbarsprachen	- Euroregion Krušnohoří - Euroregion Nisa - Dobrovolný svazek obcí Euroregion Labe - ZČU - Koordinační centrum Tandem - Regionální sdružení obcí a měst Euregio Egrensis
Gesamtkosten des Projektes:	Celkové náklady projektu
2.463.877,37 €	
Projektzeitraum	Doba trvání projektu
01.01.2024 - 31.12.2026	

1. Stručný popis projektu

Existující jazykové bariéry stále ještě představují překážky pro rozvoj přeshraniční spolupráce v česko-saském příhraničí. Včasné vedení dětí k jazyku sousední země a zemi samotné je mimořádnou příležitostí, jak tyto překážky trvale překonat. Děti se učí jazyky a poznávají kultury nejlépe prostřednictvím autentických interakcí. Setkávají se nejen s jazykem, ale také s kulturou a tradicemi sousední země a získávají první pozitivní zkušenosti se svými sousedy. To pomáhá odbourávat předsudky a stereotypy u dětí i dospělých a podporuje porozumění a toleranci mezi kulturami. V tom také spočívá koncepční přístup projektu.

Vzdělávání v sousedním jazyce se dosud omezovalo pouze na několik MŠ podél hranice (srv. Datenreport LaNa). Přitom lze zaznamenat rostoucí zájem rodin a zařízení o sousední jazyk a také o přeshraniční partnerství. Že je jazyková koupel v sousedním jazyce integrovaná do každodenních aktivit MŠ prostřednictvím jazykových průvodců účinná, se již ukázalo v předchozích modelových projektech¹. MŠ si přejí odbornou diskusi a výměnu zkušeností a potřebují podporu a kvalifikaci pro realizaci vzdělávání v sousedním jazyce v běžném dni školky. Jazykový rozvoj je dlouhodobější vzdělávací proces a vyžaduje kontinuální rámcové podmínky (personální/finanční zdroje) pro realizaci programů v jazyce sousední země.

Projektoví partneři nyní chtějí přenést první zkušenosti z obou modelových projektů na celé česko-saské příhraničí, dále je rozvést a doplnit novými zkušenostmi se stálou nabídkou aktivit.

Jedná se o první projekt, který mateřským školám podél celé česko-saské hranice poskytuje možnost integrovat sousední jazyky češtinu a němčinu nepřetržitě po období 3 let do každodenních aktivit MŠ. Testovat se budou různé modelové přístupy pro realizaci jazykové koupele integrované do každodenního života v německých a českých MŠ. Tyto přístupy se orientují podle konkrétních podmínek MŠ.

Jedná se o tyto modelové přístupy:

- Využití dalšího dvojazyčného pracovníka (jazykového průvodce), který ve vybraných projektových MŠ pravidelně (1x týdně) doprovází běžný den ve školce (na jednoho průvodce připadá 5 MŠ – každý týden polovina jednoho dne). Sousední jazyk integrovaný do každodenních aktivit školky nabízejí jedno dopoledne v týdnu (1x týdně, cca 4 hod, po několik měsíců/let) tyto euroregiony:
 - ER Neiße SN 10 MŠ, ER Nisa CZ 10 MŠ,
 - ER EEL SN 5 MŠ, ER EEL CZ 5 MŠ,
 - ER ERZ SN 4 MŠ,
 - ER EE SN 5 MŠ, ER EE CZ 5 MŠ.

¹ Saské modelové projekty financované Saským státním ministerstvem školství (SMK): „Euroregionální česko-německá síť mateřských škol“ / „Euroregionální polsko-německá síť mateřských škol“ 2019/2020

- Vzdělávání týmů MŠ, které již mají k dispozici rodilé mluvčí, a metodické školení rodilých mluvčích
- Výměny pracovníků v rámci přeshraničních partnerství MŠ

Tyto formáty dále doplňuje 400 bezplatných jazykových animací, tzv. animačních ochutnávek, určených pro 80 dalších zainteresovaných zařízení podél celé česko-saské hranice, jejichž cílem je navázat novou spolupráci a rozvíjet partnerství (max. pět animací na MŠ za rok, jedna animace cca 8 hod; včetně přípravy a následné evaluace). Animační ochutnávky představují plošnou nízkoprahovou nabídku a jsou k dispozici všem zainteresovaným MŠ.

Budováním partnerství MŠ ve všech čtyřech česko-saských euroregionech vznikají nové přeshraniční struktury, probíhá síťování zařízení zapojených do projektu a zkušenosti těchto MŠ ovlivňují také další zařízení. To napomáhá udržitelnému etablování sousedních jazyků v MŠ a jejich zviditelnění a rovněž se tak posiluje spolupráce mezi oběma zeměmi.

Pravidelná setkání v rámci sítě MŠ, společné vzdělávání pedagogických pracovníků v Česku a Sasku a přeshraniční výměna zkušeností vedou ke zlepšení kvality přeshraniční spolupráce a vzdělávací nabídky v příhraničí. Obě země profitují z rozvíjení vzdělávací nabídky odpovídající potřebám. Přitom se zohledňují vzdělávací plány MŠ v Česku a Sasku, stejně jako potřeby MŠ.

V plánu je rovněž příprava publikace, tak aby bylo možné praktické poznatky a zkušenosti týkající se jazykových programů integrovaných do každodenního života školky využívat trvale. Příručka bude zveřejněna také v digitální podobě, tak aby byla veřejně dostupná všem zájemcům.

Vědecká podpora (expertní rada) a evaluace zajistí, že výsledky projektu budou zpracovány pro trvalé využití. Z nich pak budou odvozena doporučení pro politiku v obou zemích, která se zaměří na vytvoření udržitelných rámcových podmínek pro rané vzdělávání v sousedním jazyce.

2. Aktuální stav projektu

Všech devět partnerů se aktivně podílí na realizaci projektu.

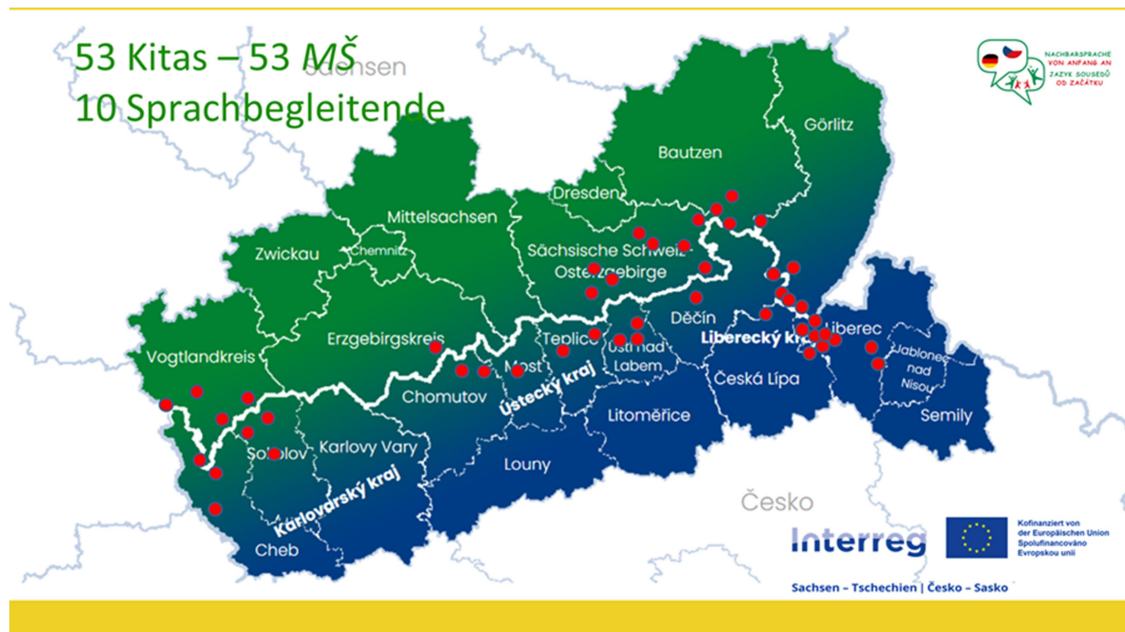
V roce 2025 se pravidelně konala setkání řídicí skupiny (vedoucí partner, Tandem a LaNa). Také byly pravidelně organizovány setkání projektových partnerů.

Ve čtyřech euroregionech bylo iniciováno pět sítí mateřských škol. Projekt, tak jak bylo v plánu, po odborné stránce podporuje Tandem a Saská zemská kancelář pro rané vzdělávání v jazycích sousedů (LaNa).

2.1 Nabídka programů v sousedním jazyce v MŠ

Od 1. 5. 2024 jsou všechna místa jazykových průvodců obsazená. V současné době v projektových zařízeních působí 10 jazykových průvodců a průvodkyň (4 v Česku, 6 v Sasku).

Do projektu se dosud zapojilo celkem 53 MŠ, které využívají aktivity v sousedním jazyce integrované do každodenního chodu školky (28 MŠ v Česku a 25 MŠ v Sasku).

EUREGIO EGRENSIS

Zde působí jednou týdně Pavlína Kellerová v těchto saských školkách:

- *Kita Quellenzwerge Bad Brambach*
- *Kita Sonnenblick Wohlhausen*
- *Kita Sonnenschein Klingenthal*
- *Kita Juniorkiste Eichigt*
- *Kita Marieney*

Jiří Vosyka navštěvuje jednou týdně tato česká zařízení:

- *MŠ Luby*
- *MŠ Skalná*
- *MŠ Barvička Kraslice*
- *MŠ Pionýrů Sokolov*
- *MŠ Osvobození Cheb*

Pavlína Kellerová, jazyková průvodkyně EUREGIO EGRENSIS v Plavně (Plauen), jakož i koordinátorka projektu Hana Rovenská a jazykový průvodce Jiří Vosyka z Karlových Varů při dětské oslavě dne 5. 5. 2025 v Sokolově.

Kromě jazykového programu proběhly tři společné dětské oslavy, a to 5. května, 19. září a 27. listopadu 2025. V rámci dětské oslavy 5. května se v Zábavně vzdělávacím centru Fantazie v Sokolově sešlo 39 dětí a učitelek z MŠ Hranice a MŠ z Bad Brambachu. Dopoledne plné her a soutěží bylo spojeno s jazykovou koupelí, kterou vedli jazykoví průvodci Pavlína a Jiří. Panovala přátelská a uvolněná atmosféra a děti si mohly procvičit jazyk svých kamarádů ze sousední země.

19. září 2025 se v Eubabrunnu konala další dětská oslava na téma sklizně a zpracování brambor. Tři mateřské školy měly možnost společně strávit krásný den ve skanzenu. Této oslavy se zúčastnilo 28 dětí z Německa a 20 z Česka.

Dne 27. 11. 2025 představila řídící skupina projekt na zasedání česko-saského monitorovacího výboru v Schönecku. Představení projektu bylo spojeno s dětskou oslavou na indoorovém hřišti v IFA parku Schöneck, jíž se zúčastnily zapojené mateřské školky. Pro děti byly připraveny tři stanoviště s pohybovými aktivitami, kreativními tvořivými aktivitami a s nácvikem první pomoci. Z německé strany se zúčastnila MŠ Sonnenblick z Wohlhausenu a MŠ Mosenwichtel z Marieney, z české strany pak MŠ Nový Kostel a MŠ Luby.

Jazykoví průvodci doprovázeli také několik partnerských setkání mateřských škol. Nejčastěji se setkávaly mateřské školky z Kraslic a z Klingenthalu – např. společné bobování 16. ledna v Kraslicích, velikonoční setkání v Kraslicích 27. března, Kneippova kúra 15. května v Klingenthalu, již tradiční triatlon 19. června v Kraslicích, 25. září společná návštěva rodinného podniku na výrobu foukacích harmonik nebo putování po loupežnické stezce 6. listopadu 2025 v Kraslicích.

Děti z mateřských škol v Lubech, v Novém Kostele a ve Wohlhausenu 16. května 2025 společně navštívily Františkovy Lázně, mateřské školy ve Skalné a v Bad Brambachu vyrazily 30. září 2025 na Golden River Ranch v Mlýnku. Děti z MŠ ve Skalné vystoupily 11. prosince 2025 na adventním setkání Spolku Němců a přátel německé kultury ve Skalné a představily výsledky své tříleté účasti na projektu.

Kromě toho se uskutečnila společná síťovací setkání všech projektových MŠ a dalších zainteresovaných mateřských škol a to 14. května 2025 v obci Ebmath a 23. září 2025 ve sportovní hale ve Skalné.

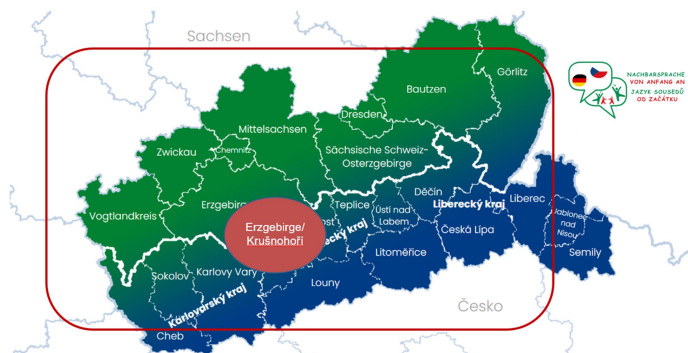
Na těchto setkáních měli účastníci možnost seznámit se s nejnovějšími možnostmi podpory jazykového rozvoje v mateřských školách. Obzvláště zajímavá byla prezentace toho, jak mohou jazykoví průvodci obohatit každodenní život v těchto zařízeních. Byly představeny praktické tipy a metody, jak hravým a přirozeným způsobem zařadit češtinu a němčinu do každodenních aktivit v mateřské škole. Účastníci navíc mohli síťovací setkání využít i k tomu, aby se informovali o možnostech využití umělé inteligence v mateřských školách. Představeny byly také praktické tipy a metody, jak umělou inteligenci ve vhodné míře zapojit do každodenních aktivit mateřských škol. Tato setkání poskytla prostor pro výměnu zkušeností a navazování kontaktů: pedagogický personál MŠ se mohl podělit o své zkušenosti, klást otázky a rozvíjet nové nápady.

Jazykoví průvodci se rovněž účastnili rodičovských schůzek v MŠ s cílem představit projekt rodičům. Svou činností také obohatili například adventní oslavy a odpoledne pro prarodiče. Při odpoledních akcích pro děti a rodiče Jiří Vosyka představil metodu jazykové koupele, což se pokaždé setkalo s velmi pozitivním ohlasem.

Euroregion Erzgebirge / Krušnohoří

Na obou stranách Krušných hor působí Silke Klein jako jazyková průvodkyně každých 14 dní v následujících zařízeních:

- MŠ Hora Svaté Kateřiny
- Kita Kinderland Niederlauterstein
- MŠ Hora Sv. Šebestiána
- Kita Bärenbande Bärenstein

Silke Klein – jazyková průvodkyně v Euroregionu Krušnohoří pro česká i saská zařízení na území tohoto euroregionu.

27. května 2025 se v lesním zážitkovém centru „Zum schlauen Fuchs“ (U chytrého lišáka) konala společná dětská oslava pro všechny skupiny, v nichž působí jazyková průvodkyně. 9. července 2025 se v Bärensteinu sešli účastníci projektu, partneři a zájemci ze západní části Krušných hor na síťovacím workshopu spolu s vedoucím partnerem EUREGIO EGRENSIS. LaNa tento workshop doprovázela virtuálně. 21. října 2025 podnikly tři mateřské školy podzimní výlet do Zooparku Chomutov. Skupina z MŠ Hora Sv. Šebestiána se na oplátku vydala linkovým autobusem na jazykovou koupel do hornického špýcharu, takzvaného Bergmagazinu do Muzea sasko-českého Krušnohoří, kde se ji ujali zdejší muzejní pedagogové.

Euroregion Elbe/Labe

V saské části tohoto euroregionu působí dvě jazykové průvodkyně Hana Friedrichs a Lucie Klähn a každý týden navštěvují tato zařízení:

- *Kita Haus des Kindes, Hinterhermsdorf*
- *Kita Max und Moritz, Reinhardtsgrμμα*
- *Kita Grashüpfer, Falkenhain*
- *Kita Sonnenschein, Geising*
- *Kita Haus Kinderglück, Sebnitz (do 27.06.2025)*
- *Kita Unter den Linden, Pirna-Copitz*
- *Kita Elbkinderland, Stadt Wehlen*
- *Kita Elterninitiative Janusz Korczak, Pirna-Zehista (do 31.12.2025)*
- *Kita Kinderhaus St. Josef, Pirna (od 06.02.2025)*
- *Kita Spatzennest, Rathmannsdorf (od 25.08.2025)*
- *Kita Hechtstraße, Dresden (od 01.09.2025)*

Na české straně působí Katharina Reusch každých 14 dní v těchto zařízeních:

- *MŠ Motýlek Ústí nad Labem (do 31.3.25)*
- *MŠ Síbova Bílina (do 31.8.25)*
- *MŠ Maxe Švabinského Bílina (do 31.8.25)*
- *MŠ Česká Kamenice*
- *MŠ Telnice*
- *MŠ Čapkova Bílina*
- *MŠ Kameňáček Ústí nad Labem – od září 2025 každý týden*
- *MŠ Jílové – od září 2025*

Jazykové průvodkyně v Euroregionu Elbe/Labe

Zleva doprava:

Hana Friedrichs a Lucie Klähn za saskou stranu a Katharina Reusch za českou stranu Euroregionu Elbe/Labe.

3. června 2025 se uskutečnila dlouho očekávaná reciproční návštěva mateřské školy „Haus des Kindes“ z Hinterhermsdorfu v české MŠ v České Kamenici. Bob a Bobek tentokrát pozvali děti na sportovní olympiádu, a děti tak musely společně řešit mnoho různých zajímavých úkolů. Zbyl však dostatek času i na společné hraní.

Další dětská oslava se konala 12. listopadu 2025 v Ústí nad Labem, kde děti a učitelky ze Stadt Wehlen navštívily MŠ Kameňáček. Bylo to veselé první setkání a všichni už se těší na další návštěvu v roce 2026, tentokrát v Německu.

7. května 2025 se v Drážďanech uskutečnilo společné síťovací setkání, kterého se zúčastnilo i několik dalších učitelů MŠ online. Vzhledem k technickým problémům jsme se rozhodli, že další síťovací setkání nabídneme pouze v prezenční formě. 5. listopadu 2025 se v Ústí nad Labem setkaly německé a české učitelky MŠ, aby se vzájemně podělily o své zkušenosti.

Euroregion Neisse-Nisa-Nysa

V saské části tohoto euroregionu působí jednou týdně Veronika Kumpfe a Katerina Linek v následujících zařízeních:

- *Knirpsenland Oderwitz*
- *Kinderland Großschönau*
- *Zwergenhäus'l Lückendorf*
- *Bienchen Seifhennersdorf*
- *Waldhäusl Zittau/Eichgraben*
- *Zwergenland Steinigtwolmsdorf*
- *Taubenheim Sohland*
- *Wichtelland Cunewalde*
- *Zur kleinen Feuerwehr Neukirch/Lausitz*
- *Regenbogen Schirgiswalde-Kirschau OT Schirgiswalde*

Iva Michalíčková a Monika Leiblová působí od začátku roku 2025 rovněž jednou týdně na české straně. Ve složení mateřských škol došlo k několika změnám. V současné době pracují jazykové průvodkyně v následujících zařízeních:

- *MŠ Pampeliška (Lovecká), Jablonec nad Nisou*
spolupráce byla ukončena v červnu 2025 a tuto školku nahradila MŠ Slunečnice
- *MŠ Beruška (Liberecká), Hrádek nad Nisou*
- *MŠ Studánka, Jablonné v Podještědí*
- *MŠ a ZŠ Rynoltice*
- *MŠ U Potůčku, Liberec*
spolupráce byla ukončena v lednu 2026, tuto školku nahradí nová MŠ
- *MŠ Klášterní, Liberec*
- *MŠ V Podhájí, Rumburk*
- *MŠ Rychnov u Jablonce nad Nisou*
- *MŠ a ZŠ Stráž nad Nisou*
- *MŠ Jablůňka, Jablonec nad Nisou*
- *MŠ Slunečnice, Jablonec nad Nisou*

Projektový tým Euroregionu Neisse/Nisa

Zleva doprava:

Jazyková průvodkyně Veronika Kumpfe a Katerina Linek spolu s koordinátorkou projektu Izabellou Wirth za saskou stranu a jazykové průvodkyně Iva Michalíčková a Monika Leiblová s koordinátorkou projektu Radkou Ženíškovou.

V roce 2025 se projektová činnost zaměřila na podporu jazykového rozvoje v raném věku a na česko-německou výměnu. Základem byla úzká spolupráce zapojených partnerů. 28. dubna 2025 v Žitavě (Zittau) proběhlo setkání projektových partnerů PP5 (Euroregion Neisse) a PP6 (Euroregion Nisa), jehož cílem byla výměna informací a vzájemná koordinace společných projektů.

Na jaře 2025 se konaly dvě přeshraniční oslavy mateřských školek. Děti z českých a z německých MŠ měly na těchto akcích možnost společně slavit a hravou formou sbírat interkulturní zkušenosti. Obě oslavy se uskutečnily v zoologické zahradě v Žitavě: 21. března za účasti mateřských škol z Rynoltic a z Cunewalde a 21. května za účasti mateřských škol z Rumburku a z obce Steinigtwolmsdorf. Díky podpoře jazykových průvodkyň poskytla tato setkání dětem příležitosti k rozvoji jazykových dovedností. Po společném přivítání a zpívání českých a německých písniček následovala komentovaná prohlídka zoologické zahrady a krmení zvířat.

Dětská oslava v zoologické zahradě v Žitavě

21. května se v zoologické zahradě v Žitavě sešly mateřské školy z Rumburku a ze Steinigtwolmsdorfu na společné dětské oslavě.

V průběhu roku jazykové průvodkyně doprovázely každodenní chod mateřských škol, pomáhaly při menších akcích v těchto zařízeních a aktivně se podílely na oslavách, akčních dnech i pedagogických programech a cíleně při tom podporovaly jazykový rozvoj dětí. Nechyběly ani na následujících akcích: 5. září na zahradní slavnosti v MŠ Seifhennersdorf, 17. září na dni otevřených dveří v MŠ Cunewalde, 18. září na zahradní slavnosti v MŠ Großschönau, 17. října na dožínkové slavnosti v MŠ Neukirch, 11. listopadu při pečení v rámci svátku sv. Martina v MŠ Lückendorf, 26. listopadu na odpoledni pro rodiče v MŠ Cunewalde a 27. listopadu při návštěvě MŠ Oderwitz v divadle.

Euroregion Neiße podpořil také jazykovou koupel pod širým nebem pro MŠ Klášterní, která 22. dubna 2025 v doprovodu jazykové průvodkyně navštívila Dům přírodního parku Žitavské hory (Naturparkhaus Zittauer Gebirge) v Großschönau-Waltersdorf. Děti si prohlédly interaktivní výstavu o Žitavských horách a v nedaleké zahradě s pomocí interaktivních tabulí procvičovaly slovní zásobu na téma příroda.

Na závěr roku se konaly další dvě přeshraniční dětské oslavy: 18. prosince s mateřskými školami z Rynoltic, Hrádku, Oderwitzu a Großschönau a 19. prosince s mateřskými školami z Liberce, Rychnova/Jablonce nad Nisou, Lückendorfu a Zittau/Eichgraben. Děti společně navštívily liberecké Naivní divadlo. Po společném přivítání a zpívání českých a německých vánočních koled následovala návštěva loutkového představení. Rozloučení zpříjemnila výměna českých a německých vánočních sladkostí.

Společná návštěva Naivního divadla v Liberci

Mateřské školky z Rynoltic, Hrádku, Oderwitzu, a Großschönau 18. prosince 2025 společně navštívily divadlo v Liberci.

Za účelem plánování a vyhodnocení realizovaných aktivit se konaly pravidelné interní porady mezi koordinátorkami projektu a jazykovými průvodkyněmi. Tyto termíny zároveň sloužily ke vzájemnému zkoordinování činnosti a zajištění kvality.

Projekt – kromě kontinuální nabídky integrované do každodenních aktivit – nabízí pro dalších 80 zájemců z celého česko-saského pohraničí také **400 bezplatných jazykových animací**, jejichž cílem je iniciovat novou spolupráci a navázat partnerství.² Jedna mateřská škola má možnost využít maximálně pět jazykových animací za rok. Tato nabídka rovněž vychází z konceptu, kdy je jazyk součástí každodenních aktivit. Do konce roku 2025 animační ochutnávky zdarma využilo 41 zařízení. Žádost o animační ochutnávky již podalo 16 německých a 49 českých zařízení. Dosud bylo realizováno 218 hodin. V roce 2025 se do projektu zapojila následující zařízení.

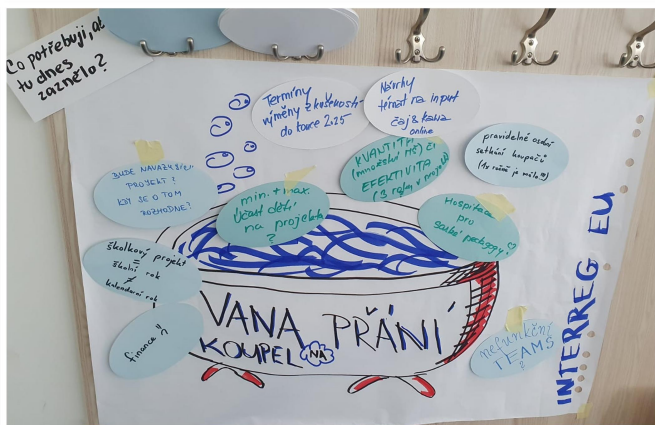
Saské MŠ	České MŠ
Kindergarten Zwergenvilla Adorf	Mateřská škola, Hranice, okres Cheb
AWO Kita Kinderland, Rittersgrün	MŠ Děčín
Outlaw gGmbH - Kita Hechtstraße Dresden	ZŠ a MŠ Ústí nad Labem, SNP 2304/6, p.o.
Kita Max und Moritz, Muldenhammer	MŠ Vora, Za Tratí 687 Mariánské Lázně
Diakonische Kindertagesstätte, Johannegeorgenstadt	Mateřská škola Sokolov, Alšova 1746
Irfersgrüner Kinderstübchen, Lengenfeld	ZŠ a MŠ Dolní Žandov
Kindertagesstätte Triebel	MŠ Třebeň 17
Kita Albert Schweitzer, Falkenstein	MŠ Studánka Jablonné v Podještědí, U Školy 194
KiTa Zwoticher Waldwichtel, Klingenthal OT Zwota	MŠ Nové Město pod Smrkem, Mánesova 952
Knirpshausen e.V., Zittau	ZŠ a MŠ Tadeáše Haenkeho Chřibská, Chřibská 280
AWO Kita, Ebersbach-Neugersdorf	MŠ Jablonec nad Nisou, Slunečná 9
	MŠ Jablonec nad Nisou, Hřbitovní 3677/10
	MŠ Teplice, Na Spoje 274, Teplice
	ZŠ a MŠ Polevsko
	LMŠ Samorost, Proboštov
	MŠ Studánka Jablonné v Podještědí, U Školy 194
	MŠ Sokolov, Kosmonautů 1881
	MŠ Okrouhlá, Cheb
	ZŠ a MŠ Oloví
	ZŠ a MŠ Nový Kostel 3, Skalná
	LMŠ Farma u Kosího potoka, M. Lázně
	MŠ Krásno, Kladenská
	ZŠ a MŠ Aš
	MŠ Loket
	LMŠ Pod Lipami z.s., Cheb
	ZŠ a MŠ NELUMBO EDUCATION o.p.s., Otvice
	MŠ Krásná
	MŠ Domino, Liberec
	ZŠ a MŠ Prácheň, Kamenický Šenov

² https://www.nachbarsprachen-sachsen.eu/files/media/Fleyer_ochutnvky_1808583021673.pdf

2.2 Odborná podpora projektu

Odborná podpora projektu probíhá v souladu s řídicí skupinou projektu (vedoucí partner, LaNa, Tandem) v úzké spolupráci s organizací LaNa a s Tandemem.

2.2.1 Vzdělávání jazykových průvodců

24. června 2025 se v Ústí nad Labem konalo setkání jazykových průvodců a průvodkyň, zaměřené zejména na výměnu zkušeností a na vzájemné sdílení osvědčených aktivit, které si účastníci také vyzkoušeli přímo na místě v praxi.

Proběhla také diskuze o hlavní poznatcích z analýzy prof. Karla Müllera, jakož i reflexe týkající se uplatnění těchto poznatků v praxi.

Setkání bylo zdrojem cenných podnětů pro další rozvoj práce v oblasti jazyků sousedních zemí v rámci zapojených zařízení.

Kromě toho se uskutečnilo **pět online kvalifikačních kurzů „čaj & kava“**, které vedla a moderovala LaNa. Účastníci – pedagogové MŠ, jazykový průvodci, studenti a další zájemci – obdrželi odborný input k následujícím tématům:

- Realizace jazykové koupele v sousedním jazyce v rámci různých koncepcí mateřských škol;
- Možnosti využití česko-německých a vícejazyčných dětských knih a divadla kamishibai v běžném chodu mateřských škol;
- Představení vícejazyčných materiálů řady „Biedronka, Maus und Žába“ pro praxi MŠ;
- Jazyková koupel v sousedním jazyce a sport? Praktické postřehy týkající se propojení jazyka s pohybovými aktivitami v rámci každodenních aktivit mateřských škol;
- Poradenství ohledně uznávání zahraničních diplomů v Sasku v oblasti pedagogiky (raného věku) / sociálních služeb.

Tři z těchto workshopů se uskutečnily v úzké spolupráci s braniborsko-polským Interreg projektem „Sprachbrücke“ (Jazykový most) Euroregionu Spree-Neiße-Bober.

V září 2024 byla spuštěna nabídka **měsíční online výměny zkušeností** pro jazykové průvodce, kterou odborně moderují LaNa a Tandem. Tyto pravidelné schůzky se i v roce 2025 setkaly s velmi pozitivním ohlasem. Jazykoví průvodci v nich sdílejí své aktuální postřehy a výzvy, s nimiž se setkávají při svém působení v MŠ, vyměňují si zkušenosti s metodami vzdělávání v sousedním jazyce a mají z toho vzájemný užitek. LaNa a Tandem také cíleně přispívají odbornými impulzy a konzultují s jazykovými průvodci i jejich individuální otázky.

Rozhovory se týkaly mimo jiné informací o navštěvovaných MŠ, složení dětských skupin, kontaktu s odborným personálem, rodiči a vedením MŠ, stejně jako používaných metod.

2.2.2 Odborná podpora sítí MŠ

V první polovině roku 2025, tedy v poločase projektu, se konaly rozhovory s koordinátory v rámci jednotlivých euroregionů. Při této příležitosti došlo k reflexi a ke zhodnocení aktuálního stavu a průběhu jazykových koupelí, spolupráce s jazykovými průvodci, rozvoje sítí mateřských škol a potřeb v oblasti kvalifikace. Na základě těchto rozhovorů bylo možné projekt interně upravit tak, aby byly stávající zdroje využívány co nejefektivněji a aby projektové aktivity oslovily další zainteresované instituce v pohraničním regionu.

14. listopadu 2025 se ve spolupráci s univerzitní knihovnou konal **česko-německý odborný seminář „Taucht ein – Ponořte se!“** jakožto samostatná akce v rámci Česko-německého dne příběhů, který organizovala LaNa v Evropském hlavním městě kultury Chemnitz 2025. Pro 80 zúčastněných českých a německých pedagogických pracovníků MŠ, jazykových průvodců, studentů a dalších zájemců byl připraven odborný input týkající se vícejazyčného předčítání a vyprávění v podobě přednášky s názvem „Odvaha k vícejazyčnosti – jak uchopit a podporovat jazykovou rozmanitost v praxi MŠ“ a také další tři praktické workshopy o různých metodách vícejazyčného vyprávění. V návaznosti na toto odborné školení se konala celá řada tematických akcí pro děti a rodiny. Na přípravu těchto akcí se podařilo získat studenty pedagogických oborů na Duální vysoké škole Sasko (DHSN), na Univerzitě Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem a na Technické univerzitě v Liberci, což umožnilo přímý transfer a výměnu zkušeností mezi zúčastněnými aktéry projektu a budoucími pedagogy.

Kromě odborných a síťovacích akcí se LaNa a Tandem zapojují také prostřednictvím odborných příspěvků v rámci setkání sítí mateřských škol v euroregionech. V roce 2025 proběhlo celkem pět setkání, a to jak prezenčně, tak i online.

Na těchto setkáních LaNa a Tandem podávají zprávy o aktuálním stavu projektu. Kromě toho účastníci obdrží informace o nadcházejících akcích v rámci projektu. Zvláštní důraz je kladen na diskuzi o možnostech podpory vzdělávání v sousedním jazyce, a to i mimo projekt. Zúčastnění získávají odborný input k tématům, jako je zapojení pedagogických pracovníků MŠ, kteří jsou rodilí mluvčí daného jazyka v rámci běžného chodu mateřských škol a realizace konceptu jazykové koupele, ale také k využití stávajících materiálů pro výuku v jazycích sousedů, jež poskytují LaNa a Tandem (např. NiKiS, knihovna materiálů, Nachbarsprachkoffer aneb kufřík sousedních jazyků / kufřík materiálů, publikace Tandemu). Je zde také prostor na individuální dotazy a možnost pro pracovníky MŠ vyměnit si zkušenosti.

2.2.3 Vědecká podpora projektu

Za účelem vědecké podpory projektu byl iniciován vznik **expertní rady**. Úkolem tohoto nadregionálního česko-německého pracovního grémia je odborná a vědecká podpora aktérů v projektu při vypracování návrhů a doporučení pro politiku a správu za účelem vytvoření udržitelných rámcových podmínek pro oblast

raného vzdělávání v sousedním jazyce v česko-saském příhraničí.

Expertní rada se v roce 2025 sešla 3. dubna v Plavně (Plauen) a 25. listopadu v Plesné.

V Plavně experti diskutovali o prvním návrhu konceptu pro vypracování doporučení pro další kroky vedoucí k udržitelnému etablování vzdělávání v sousedním jazyce v mateřských školách v pohraničí. Zároveň byl představen postup, jakým byly zjišťovány potřeby mezi aktéry. Toto zjišťování potřeb probíhalo v rámci setkání sítě MŠ, setkání projektových partnerů, v rámci konzultačních termínů jazykových průvodců a dalších síťovacích akcí organizace LaNa (např. odborná pracovní skupina pro rané vzdělávání v sousedním jazyce). Tohoto jednání se zúčastnilo osm expertů a pět zástupců projektových partnerů.

V listopadu mohl být v Plesné expertům představen první návrh doporučení, vycházející ze zjištěných potřeb, jakož i z obsahové přípravy ze strany grémia, a společně s nimi byl pak dále zpracován. Proběhla také diskuze o konceptu publikace, která zachytí proces vzniku a výsledky společné práce.

Průběžně, na obou setkáních, prof. Karel Müller (School of Political Studies, CEVRO Praha), který byl pověřen **vědeckou evaluací projektu**, informoval ostatní zúčastněné o aktuálním stavu své vědecké podpory realizace projektu v projektových MŠ. Nezávislá analýza má popsat, jaké

dopady mají programy v sousedním jazyce pro MŠ, děti a případně i jejich okolí a jaké výzvy s sebou přináší.

Evaluace probíhá zejména na základě projektových deníků, které si vedou jazykoví průvodci, a také na základě dotazování u vedení MŠ. Do vypracování otázek se přitom promítly impulzy z řídicí skupiny projektu i z expertní rady.

2.3 Vztahy s veřejností / propagace

Za účelem komplexního představení projektu a zveřejnění aktuálních informací o projektových aktivitách zřídila LaNa **dvojjazyčné webové stránky projektu**, které jsou k nalezení na platformě <https://www.nachbarsprachen-sachsen.eu/sncz>.

Základní informace o projektu byly navíc doplněny na domovských stránkách všech projektových partnerů a propojeny s webovými stránkami projektu.

Všichni projektoví partneři pravidelně zveřejňují informace o projektu na **sociálních sítích** (Facebook, Instagram) a ve svých **newsletterech**. Jednou měsíčně se na webové stránce www.nachbarsprachen-sachsen.eu/blog objeví **blogový příspěvek** organizace LaNa. Dále vycházejí **tiskové zprávy**. Pozornosti nad rámec regionů se projektu dostalo například:

- Na dětské oslavě projektových partnerů PP2 a PP3, která se konala 27. května 2025, natáčela regionální televizní stanice a 3. června 2025 odvysílala příspěvek s názvem: Děti z MŠ z Krušných hor a Čech v lesním zážitkovém centru An der Heinzebank. Na stanici MRegional byl odvysílán několikrát denně a je k dispozici také online na adrese <https://www.youtube.com/watch?v=ivWdKqnlCbw&t=7s>
- 12. září 2025 navštívil reportér televizní stanice TV Westsachsen jazykovou průvodkyni Pavlínou Kellerovou ve Wohlhausenu, celé dopoledne ji doprovázel s kamerou a výsledkem je hezká reportáž o projektu. Příspěvek byl odvysílán 22. září a v současné době je stále ještě k dispozici na adrese https://www.youtube.com/watch?v=EnGdAUw_BTg
- 25. září 2025 se setkání partnerských MŠ Klingenthal a MŠ Kraslice zúčastnil reportér časopisu KOMPASS StadtMagazin. Článek, který při tom vznikl, vyšel v listopadovém čísle.
- 27. listopadu navštívil reportér televizní stanice TV Westsachsen projektový den v IFA parku Schöneck a doprovázel tu jazykové průvodce Pavlínou Kellerovou a Jiřího Vosyku. Reportáž byla odvysílána 1. prosince a v současné době je stále ještě k dispozici na adrese <https://www.youtube.com/watch?v=knjSuEkQ2xA>
- Odborné školení, které se konalo 14. listopadu, jakož i ostatní doprovodné akce intenzivně propagovali jak projektoví partneři, tak i místními aktéry v Chemnitz. O připravované akci se dozvěděla i regionální rozhlasová stanice. Týden před akcí stanice

Radio T – svobodné rádio pro Chemnitz a západní Sasko natočilo a odvysílalo rozhovor s Dr. Reginou Gellrich:

https://soundcloud.com/user-547009188/radio-t-interview-zum-deutsch-tschechischen-geschichtentag?si=8449b7b81b3d4f5393050f6402a246a4&utm_source=clipboard&utm_medium=text&utm_campaign=social_sharing

- Odborné školení navíc celý den doprovázela reportérka z rádia T a tato rozhlasová stanice pak odvysílala ohlédnutí za Česko-německým dnem příběhů:

https://soundcloud.com/user-547009188/251114_radiofeature?si=6aa117e4e0e1484391da5f0814ca2bd3&utm_source=clipboard&utm_medium=text&utm_campaign=social_sharing

Dvojjazyčný **leták projektu** s nejdůležitějšími informacemi o projektu a možnostmi, jak se aktivně zapojit či využít program v jazyce sousední země, byl poskytnut všem projektovým partnerům a během akcí se tyto letáky rozdávají zainteresovaným zařízením, rodičům a pracovníkům MŠ. Dále existuje **informační leták týkající se tzv. animačních ochutnávek**, který připravil Tandem. Na akcích se rovněž využívají projektové **roll-upy**.

Projektové aktivity všech projektových partnerů byly součástí **Trinacionálních akčních dnů věnovaných sousedství a jazykům** (Aktionstage 2026 rund um Nachbarschaft und Sprachen) a byly veřejně přístupné na mapě akcí na následující adrese: <https://www.nachbarsprachen-sachsen.eu/de/aktionstage-20251.html>

Projekt byl představen mimo jiné na následujících **akcích**:

- 4. 4. 2025 byl projekt představen v Plavně v rámci diskuzního panelu na výroční konferenci EUREGIA EGRENSIS s názvem „Fórum o budoucnosti“. Společnou prezentaci obohatily dvě zástupkyně českých mateřských škol (Luby, Nový Kostel), které poskytly vhled do každodenního života dětí a jazykových průvodců a zhodnotily dopady této nabídky.
- Ve dnech 13. až 15. 5. představila LaNa projekt na svém infostánku na Německém dni pomoci mládeži (Deutscher Jugendhilfetag – DJHT) v Lipsku.
- 22. 5. 2025 – odborná pracovní skupina pro rané vzdělávání v sousedním jazyce v Marienbergu – představení projektu a workshop zaměřený na zjištění potřeb v souvislosti s vypracováním doporučení pro další postup.
- 16. 9. 2025 – Prezentace projektu v „Salonu česko-německého dialogu“ v Drážďanech
- 27. 9. 2025 v Ebersbach-Neugersdorfu – transfer zkušeností z projektu v rámci vzdělávacího kongresu SCHKOLA „spielend lernen“ (učení hrou)
- 21. 11. 2025 – prezentace projektu na infostánku LaNa při slavnostním vítání občánků v Žitavě
- 26. 11. 2025 – prezentace projektu v rámci monitorovacího výboru programu Interreg Česko – Sasko 2021–2027 v Schönecku.

Projekt se zapojil do video soutěže v rámci programu Interreg Česko – Sasko 2021–2027. Pořádala ji Saská rozvojová banka a nesla motto „Spolupráce, která nadchne“. Projekt v této soutěži zvítězil.

3. Dosavadní poznatky

Po dvou letech trvání projektu (2024 a 2025) lze shrnout následující hlavní výsledky:

- Přístup projektu zaměřený na implementaci jazykové koupele do každodenních aktivit MŠ v celém česko-saském příhraničí a přeshraniční síťování za účelem plošného šíření dobré praxe padly na velmi úrodnou půdu:
 - Mateřské školy projevují velký zájem o projektové aktivity a projektové zdroje nestačí k pokrytí poptávky MŠ po vzdělávání v sousedním jazyce
 - Jazykoví průvodci jsou velmi angažovaní a děti si jazykovou koupel velmi užívají.
 - Podpora ze strany pracovníků MŠ je vysoká a rodiče se vyjadřují pozitivně a přejí si pokračování na základních školách.
 - U dětí jsou viditelné pokroky v rozvoji jazyka.
 - Došlo ke zintenzivnění přeshraniční spolupráce MŠ.
- Kontinuální odborná výměna a další vzdělávání jazykových průvodců i pracovníků MŠ jsou zásadní pro další zkvalitňování jazykové koupele v sousedním jazyce integrované do každodenních aktivit MŠ a pro její udržitelný rozvoj.
- Díky jazykové koupeli v sousedním jazyce integrované do každodenních aktivit školky máme k dispozici vědecky podložený a v praxi mateřských škol ověřený funkční model pro rané vzdělávání v sousedním jazyce v příhraničních regionech. Mateřským školám však chybí rámcové podmínky k tomu, aby tento model mohly trvale realizovat i bez projektové podpory. Dosavadní zkušenosti aktérů v projektu se proto promítají do procesu vypracování *doporučení pro politiku a správu za účelem vytvoření udržitelných rámcových podmínek pro oblast raného vzdělávání v sousedním jazyce v mateřských školách v pohraničním regionu*. Oficiální předání těchto doporučení proběhne na závěrečné konferenci na konci roku 2026.
- Přeshraniční spolupráce všech euroregionů podél české a saské hranice s cílem posílit rané vzdělávání v sousedním jazyce v předškolní oblasti představovala pro projekt krok

do neznáma. Tematická spolupráce se mezitím osvědčila a přináší ovoce. Usilujeme o její pokračování i po skončení projektu.

Závěr po dvou letech projektu:

S tím, jak projekt pokročil do druhého roku z celkové doby trvání v délce tří let se všichni účastníci projektu – od euroregionů přes mateřské školy až po jazykové průvodce – stále více zaměřují na otázku, jak po skončení projektu pokračovat v úspěšné jazykové koupeli v sousedním jazyce a jak zachovat vybudované síťové struktury.

Dosavadní zkušenosti potvrzují, že v česko-saském pohraničí existuje velká poptávka a velký potenciál týkající se vzdělávacích nabídek v jazyce sousední země. Zároveň se v rámci vypracování doporučení pro další postup ukazuje, že pro trvalé zakotvení těchto přístupů jsou nezbytné spolehlivé a stále rámcové podmínky.

Pouze za těchto předpokladů je možné práci v oblasti vzdělávání v sousedním jazyce, která má pro rozvoj euroregionů zásadní význam, zajistit dlouhodobě a integrovat ji jakožto pevnou součást každodenní pedagogické praxe v mateřských školách. Doporučení pro další postup, která budou vypracována do konce projektu, poskytnou k této problematice cenné vědecké impulzy, jakož i impulzy z praxe.